

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszadási
 vagy megőrzésére nem vállal köte-

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 17.

Az ellenség jó barátai.

Mondjanak akármit, az orosz táborok most cselekedtek meg az első igazi katonás dolgot. Mikor hírt vettek, hogy a csár békét akar kötni, ünnepélyesen tiltakoztak s kijelentették, hogy ők harcolni akarnak addig, míg győznek.

Akadtt egy-két lap, amely jónak látta ezért kipellengérezni az oroszokat. Hogy rövidlátók. Kegyetlenek. Oktalanok. — Lehet. De most az egyszer katonák és bátrak.

Ugyanilyen rövidlátó, kegyetlen és okatlan volt az egész Japán másfél évvel ezelőtt, mikor belekötött a nagy, a hatalmas Oroszországba. Hanem katona volt s a mint kiderült, jobb katona ma is Oroszországnál, a melynek, mint most kiderül, jók a generálisai, de még jobbak a sikasztói.

Tudják az orosz tábornokok, hogy képzett, fegyelmezett, jól ellátott és lelkes hadsereggel állanak szemben. Sejtik, hogy a harcmezőn most sem várhat rájuk jobb sors, mint a minő eddig üldözte őket. Még a legjobb, a legszebb, a halál. S mégis inkább a harcot, a halált óhajtják, mint azt a békét, amely hazájukra szégyent hozna.

Vajjon mit szoltak volna Oroszország-

ban, ha most a tábornokok egyhangú tiltakozása alkalmával valamelyik generális föláll és egész nyíltan átmege a japánokhoz? Sőt megteszi azt is, hogy jutalmakkal kecsegteti az oroszokat, lépjenek át a japán császár hadseregébe?

Mi is küzdelmet vivünk.

Szemben állunk Ausztriával. Békés, vértelen a háboru, de azért harcz biz az. Épp ugy nemzeti fejlődésünk szabad szárnyalásáról van szó, mint Japánál. Ami ott Port-Arthur, az nálunk a magyar vezényszó: a nemzeti becsület kérdése. Az önálló vámterület, a magyar intelligencia érvényesülése a hadseregben és a külképviseletben: gazdasági haladásunk föltétele. Mindezeknek Ausztria áll ellent; nekünk annál inkább kellene valamennyünknek összefognunk.

Ausztriát nem tudjuk másként kényszeríteni az igazságosságra, mint hogy nem adunk nagyhatalmi hóbortjaihoz sem katonát sem pénzt. Erre Fejérváry azzal felel, hogy kedvezményekkel csábítja át a magyar fiatalságot Ausztria mellé. Mi más ez, mint szövetkezés az ellenséggel?

A generális ur felöltötte legszebb egyenruháját s ugy állított be a képviselőház elnökéhez bejelenteni azt, hogy ő vette át a vezényletet az országban s át akar bennünket kommandirozni Ausztria mellé. Mi volt ez a tüntetés, ha nem a katonai abszolutizmus kardcsörtetése?

Tisza István gróf a király előtt főhadnagyi egyenruhában jelent meg az eskütételnél. Fejérváry már az elnöknel is kardcsörtetve tisztelgett. Még csak az van hátra, hogy a képviselőházban kiluzza a kardját s rákiáltson az ellenzékre a königrázi kommandóval:

— Kehrt euch! Laufschrift! Marsch!

A szabadelvűpárt maga is megsokalta a sikert, a melyet Fejérváry első fellépésével elért. Kezdi oktatni, kárhóztatni s igyekszik az eddig hiperlojális lapok hazafias aggodalmak közepette megtagadni minden közösséget a kardcsörtetelő miniszterelnökkel. Hiába! Fejérváryban törököt fogtak.

Fejérváry volt a papája a Tiszakormányának. Tisza most visszaadta a szivességet s papája lett a Fejérváry kormányának. De azért igazában mind a ketten a szabadelvűpárt uralomvágyának satnya csemétéi.

Ha annyira óhajtja a szabadelvűpárt a nemzet győzelmét, ha annyira szíven viseli az alkotmányosságot, a parlamentarizmust, a többségi elvet: akkor miért buvik a válságos időkben a kályha mögé?

Hallgatott volna a szabadelvűpárt annak idejében Széllre, Apponyira, Andrássyra, ma régen nem volna válság. Így azonban ez a párt Ausztria méregfoga, a melyet testünkbe ereszt s amellyel megbénítja nemzeti küzdelmünket. A

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Hogy lettek némely honvédek betyárokká?*

Irta: Ozsváth Pál.

Ez az általam átélte következő eseményekből is megítélhető.

A szerencsétlen temesvári csatából a magyar sereg Ó-Lugosra vonult, hova harmadnapra a Világosról menekült lengyelektől a fegyverlerakás híre hozzánk is eljutott.

A szőregi és temesvári vereségek, majd a zsold és eleség hiány, kivált pedig e hir oly levertséget okozott táborunkban, hogy a sereg egy része Bémmel Törökország felé vette útját, a nagyobb része pedig össze-vissza szökdösött.

Nekem a hazát elhagyni semmi kedvem nem volt, de mert a szökés sem tetszett, a felhívásomra mellém csatlakozott 21 huszárral és a zászlónkkal oly elhatározás mellett indultam N.-Várad felé, hogy e kis csapatot az elsőben található magyar táborba vezetem.

* Szerzőnek most megjelent könyvéből.

Indulásunk első napján egy, a Maros partján fekvő oláh faluba értünk, hol a bírótól, nyugtáajánlás mellett számunkra élelmet követeltünk.

A bíró el is ment azt beszerezni, mi pedig lovainkat a község udvarán leczövekeltek és vártuk az élelmet, mely midőn órák múlva sem érkezett: felhatalmaztam a legénység egy részét 22 tyuk összefogdosására.

Amint a kicsavart nyaku tyukok megérkeztek, rögtön bográcsra hányattak és már a hus körülbelül meg is főtt, midőn az általam elővigyázatból a falu Arad felől eső végére kiállított huszár vágatva azzal a hírrel lepett meg bennünket, hogy nagyszámu ellenséges lovasság keríti ránk körül a falut.

E gonosz szándékot a magas tekvésű udvarból mi is láttuk s nehogy magunkat elfogassuk, néhány perc alatt mindnyájan, nyeregbe tartott lovainkra pattantunk és az udvarból kiindultunk. Ugyanezen idő alatt mig mi a hussal és lovainkkal foglalkoztunk, valaki, anélkül, hogy mi azt észrevettük volna, a jól kerített udvar kapuját ránk belakatotha. Ezáltal mi fogva lettünk volna, de a baltás emberünk, parancsomra a lakatolt lecsapta.

Amint ekkor a kitért kapun kirohantunk, ismét azon meglepetés várt reánk, hogy a falu felfegyverezett lakossága akarta utunkat állani; de csak akarta, mert fergedig gyanánt, ugy vágunk közzéjük, hogy boldog volt, aki előlünk ép bőrbe félreugorhatott.

Ez idő veszteség alatt az ellenség ugy elkerített bennünket, hogy tovább csak a Marosnak mehettünk.

E válságos helyzetben elsőben az összemérkőzésre gondoltam, de mert a nagyon egyenlőtlen összecsapás biztos veszünk lett volna. czélszerűbbnek véltem a Maroson átmenekülni.

Ez is elég nyaktörő vállalat volt, mert felölünk a Marosnak körülbelül három méter magas meredek szikla-partjáról kellett leugratni, pedig lovainkkal még ily ugratást nem próbáltunk. No de ezt mi oly szerencsésen megcsináltuk, hogy közülünk csupán egy tizedes lett áldozata.

Ideje volt menekülésünknek, mert mi még alig uszhattunk néhány öltre, már az ellenség a parton termett. Jó fiuk lehettek ezek, mert nem csak utánnunk nem usztattak, de tettünk annyira megghatotta őket, hogy reánk lövöldözni is csak akkor jutott eszükbe, mikor mi már csaknem

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre —

MITTEILER EDE

angol divatszabó cég

☞ Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. ☞

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó épület)
 TELEFON 520.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi öltönyöket, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női csetümök valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

szabadelvűpárt ma Ausztria erős vára s melléje épült új erődnek a Fejérváry-kormány.

Vivhatja a nemzet a harcot akármi-lyen lelkesedéssel, ha csapatainak jó része az ütközet előtt átmegy az ellen-séghez.

Hevesmegye felirata Biharvár-megye közgyűlésén.

Az ország összes törvényhatóságait sorba járta most Hevesmegye hazafias átirata, amelyben azt kéri a koalíciótól, hogy alkotmányos uton vezesse ki az országot a jelenlegi zavaros politikai helyzetből.

Ez a felirat a szerdai közgyűlésen kerül Biharvármegye közgyűlése elé.

A vármegye I. szakosztálya tegnap tárgyalta Hevesvármegye feliratát. Az előkészítő-ülésen Hegyesi Márton elnöke alatt dr. Miskolczy Ferencz alispán, Bunyitay Vincze kanonok, Wallner Ödön m. főügyész, Keszthelyi Zoltán m. főjegyző, dr. Márkus László, Szunyogh Lóránd, Száhländer Károly, Hranyczky Károly, Baranyi András, Balogh János, Des Echerolles-Kruspér Gilbert és Jancsó Károly voltak jelen.

A bizottság elfogadta az előterjesztett javaslatot, hogy Biharvármegye törvényhatósági bizottsága térjen napirendre Hevesvármegye átirata felett.

Ez a javaslat kerül tehát június 21-ikén a megyei közgyűlés elé.

Biharvármegyénél már megszoktuk, hogy a legkényesebb politikai kérdéseket is egyszerű tudomásvétellel intézik el.

Az előadói javaslat ezuttal is ilyen értelmű, azonban a kérdés tárgyalásánál most élénkebb vitára van kilátás, mert már igen sok biharmegyei törvényhatósági bizottsági tag az ellenzékhez csatlakozott.

Különbén az újjászervezett biharmegyei

függetlenségi pártnak ezuttal lesz először alkalma megmutatni erejét.

A párt ma, vasárnap, délelőtt 10 órakor a Széchenyi szállodában tart értekezletet. Ez alkalommal beszélnek meg a párttagok a közgyűlésen követendő eljárást.

Az bizonyos, hogy a mostani helyzet súlyos voltát mindenütt erősen érzik s már a vármegyénél is aggodalmakkal vannak eltelve. Ezt bizonyítja az, hogy még egy nappal azelőtt nem napirendretérést akart javasolni a vármegye legirányadóbb tisztségviselője: maga az alispán, hanem azon véleményben volt, hogy leghe-lyesebb volna, ha Biharvármegye olyan feliratot intézne az országgyűlés képviselőházához, amelyben alhatmányos uton a politikai helyzet tisztázását kéri.

Világot vet különben a közhangulatra dr. Miskolczy Ferencz alispán hazafias nyilatkozata, hogy bármily körülmények között csak alkotmányos kormányt ismer el s mihelyt a képviselőház bizalmatlanságot szavaz a leendő kormányra s az átlépi az alkotmány kereteit, nem hajtja végre Biharvármegyében az ilyen kormány rendeleteit.

A szerdai megyegyűlésen különben mindjárt a gyűlés elején kérdést fognak intézni az alispánhoz az iránt, hogy miként fog eljárni egy alkotmányellenes kormányval szemben.

A politikai válság.

Budapest, június 17.

Az új kabinet tagjai tegnap már minisztertanácsot tartottak és akkor négy miniszter még mindig tagja volt a szabadelvűpártnak; kettő közülük este még a klubban járt és a tegnapi est során csak Vörös László lépett ki. Lányi Bertalan, Lukács György és Kristóffy József kilépő nyilatkozata csak ma érkezett báró Podmaniczky Frigyes kezébe. Jóformán az utolsó percig tüntettek a párthoz való tartozásukkal és a párt is körülvette őket az alkotmányos minisztereket illető tisztelettel.

lőtávolban, a sebes folyó közepén is túl voltunk. E golyók egyike érte e a tizedest? vagy kehes lova nem bírta az átúszást? bizonytalan, de az biztos, hogy az oláhok hívták Aradról eltogatásunkra az ellenséget.

A Marosba maradt tizedesnek, velünk jött a nálunk markotányosné gyanánt szolgált felesége is, aki minthogy férfi módon lovagolt s mentében járt: ezentul férje helyett ő lett a 21-ik huszár. Ugy látszott nem nagyon busult a menyecske a férje után.

A sebes víz dülönyire oly helyre sodort le bennünket, hol könnyen kiszállhattunk. Tovább biztonságba is utazhattunk volna, csak az volt a baj, hogy köztünk egy sem volt olyan, ki magát e helyen tájékozni is tudta volna.

Gondolomra a parton addig mentünk, míg egy kocsi utat nem találtunk, melyen nagy erdőségbe jutottunk. Ezen erdőben, Erdély felől, sok embert láttunk mozogni, kiktől utunk iránt vágyván kérdezősködni, hozzájuk mentünk és azzal lepettünk meg, hogy a sürgő forgó alakok magyar tűzerek voltak, kik itt, az ellenség elől Arad felől hozott ágyúikat ásták el.

Ezen az uton haladtunk sötét estig, de minthogy oly emberrel, ki bennünket utasíthatott volna, nem találkoztunk, vizes ruhában egy erdőtisztáson megháltunk. Másnap ezen az

északnak irányuló utban egy nyugot, tehát Nagyvárad felé inkább vezető és csak csempészek által használt gyalogutat találván, cél-szerűbbnek véltem csapatomat azon vezetni, de hogy valamint ez, úgy a később használt gyalog ösvények sem voltak célunknak megfelelőek, bizonyosága lett az, hogy a Zarándot és Erdélyt Bihartól elválasztó hegyek és rengeteg erdőben (holott mindig naphosszant mentünk) a harmadik napon sem tudtuk, hogy hol vagyunk?

Utunk ezután egy olyan sziklahegynek vezetett, mely az évezredek előtt itt dült föld-rengés következtében kettészakadt és egymástól több száz öltre választotta szét. Valamennyien Debreczen vidékiek voltunk s nekünk e hely annál kellemetlenebb volt, mert sokszor olyan fellegekbe nyuló sziklák szélén vezetett a két arasznyi keskeny gyalog ut, hogy rajta lovainkat is irtóztunk vezetni.

Elég lett volna itt egy csuszamlás, hogy a vigyázatlan a mellette tátonló mélységbe zuhanjon s ott a sasok eledelévelé váljon! Félték itt lovaink is és hogy huszárjaimat is elhagyta vidámságuk, mutatta az, hogy ezen elég hosszú ut alatt nem hogy káromkodás, de tréfás szó is alig hangzott ki közülök.

Elelem dolgában nem lehetett panaszunk,

ők már ismerik azt a javaslatot, melyet az intéző bizottság fog hétfőn tárgyalni és kedden a pártértekezlet elé terjeszteni.

Hír szerint a deklaráció szóval sem fogja moradani, hogy a szabadelvűpárt ellenzékbe megy, valamint azt sem, hogy az új kormányt alkotmányellenesnek tekinti. Mindössze annyi lesz, hogy örvend a cselekvő képességének visszanyerésén és kijelenti, hogy a Fejérváry-kabinetet nem tekinti pártkormányának és magának nem vallja.

Ennyi az egész. Ebből világos, hogy a szabadelvűpárt és Tisza István egyetlen utat sem akar elvágni, mely őt az átmeneti kabinet nyílt támogatása felé viszi. Még mindig azt reméli, hogy a koalíciót szétrobbanthatják és a szabadelvűpárt vezetése alatt új hatvanhetes többséget csinálhatnak és hogy végül Fejérváry helyébe ismét Tisza ülhesse.

A főrendek állásfoglalása.

Gróf Csáky Albin már körülbelül egy hete visszaérkezett szepesszombati birtokáról a fővárosba, de eddig nem hallatszik hír, mi lesz a főrendiház rendkívüli ülésével, amelyet a válság dolgában hívnának össze. Tudvalevő, hogy gróf Széchenyi Imre kezdeményezésére körülbelül husz főrendiházi tag konferenciát tartott, amelynek az volt a hivatása, hogy a főrendek közt mozgalmat indítsen. Az értekezleten a főrendiház állásfoglalásának irányáról igen eltérők voltak a vélemények s így mindjárt az összehívó gróf éppen nem a többség álláspontját fejtette. Végül azonban mégis elhatározták, hogy megkeresik a főrendiház elnökét, hívjon össze ülést, amelyen a főrendek nyilatkozzanak a válság kérdésében. Állítólag el is ment a konferenciáról a levél, de mind máig sem volt semmi hatása. Illetékes helyről azt az információt adják, hogy gróf Csáky Albin nem hívhatta össze rendkívüli ülésre a főrendiházat, mert erre senki sem szólította fel.

A főrendiházban a kormány különben

mert a hegylakó oláhok, ha nem is szívesen, de mégis adtak elegendő málékenyeret, szalonát, turót és pálinkát, csak utbaigazítani nem tudott, vagy nem akart enki.

Csavargásunkban nagy aggodalmunk lett amiatt, hogy lovaink egy részéről a patkók elhullottak és a mezitlábás lovak, — a sziklák, kivált pedig a sűrűn talált patakok fenekét képezett éles kövek miatt lesántultak. A vak-sors ezen is segített, mert egy kis hegyközség végső kunyhójában egy olyan oláhczigányt találtunk, ki itt az ökröket szokta vasalni.

E cigány némi pálinkával való tolmácsolás után megértette vasaltatási szándékunkat. Meg is vasalt már pár lovat, de midőn egy erkölcsös ló jött sorba, a félrészig cigány e lovat megütötte és a ló úgy rugta hasba, hogy azonnal halottként terült el. Ez eseményt annál jobban sajnáltuk, mert ezután, a még vasalatlan maradt lovakat, magunk voltunk kénytelenek megvasalni.

Bolyongásunk negyedik napján a gonvise-lés egy olyan katonaviselt, magyarul is értett öreg oláhot küldött élénk, ki Belényesben is járt. Az öreg tehát némi kényszer mellett utmutatóként magunkkal hurczoltuk és örögünk még ez este, a Belényes közelében fékvő

RÁDIUM. Már a régiek sejtették némely ritka ásványvizben oly titkos gyógyerőt, melyet mágnéses jelenségekkel magyaráztak. Az igazi okot azonban csak a legújabb korban ismerték meg, amidőn néhány gyógyforrásban rádiumot fedeztek fel. Hazánkban ezen csodás elem eddig egyedül a Schmidthauer-féle **IGMÁNDI**-keserűvízben találtak s így érthető a vele elérhető meglepő gyógyeredmény. Már fél pohárral használva eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő sokféle betegség csiráját s ezzel elejét veszi a baj kifejlődésének. Mint ivó kúra gyomor és bélbajokban, továbbá **elkövéresedés, szívelhályosodás** s azzal járó **fulladásnál sárgaság, máj- és lépdaganat, cukorbetegség, aranyér, csúsz és köszvény, vérbőség** stb. kitűnő eredménnyel használható. Kapható Nagyváradon mindenütt. Nagy üveg 50 fillér, kis üveg 30 fillér. Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban.

szerdán délután négy órakor mutatkozik be.

Fejérváry helye.

Fejérvárynak az is okoz gondot, hogy hol üljön. A tegnapi előleges minisztertanácsban felhozta, hogy miniszteri székének elhelyezésével is demonstrálni akarná, hogy nem tartozik semmiféle párthoz. Ezért nem akar Tisza székébe ülni, de az ellenkező oldalra sem. Azt tervezi, hogy valahol a középben foglal helyet, Ezzel szemben felhozták, hogy esetleg nevétségessé lesz.

A kérdés végül is eldöntetlen maradt és így Fejérváry még nem tudja maga sem, hogy hol fog ülni.

Báró Fejérváry Géza délelőttöt lakásán töltötte, ahol Kristóffy József, György Endre, Lányi Bertalan látogatták meg miniszterei közül.

Amint beavatott helyről hallják, báró Fejérváry Géza csakugyan felkeresi hétfőn a parlamenti pártok vezéreit, de semminemű programot nem ad nekik, egyszerűen csak bejelenti, hogy kormányt alakított, amelynek fő hivatása a korona és nemzet közti meg egyezés előkészítése és az államszükségletnek megszerzése. Arról, hogy a miniszterek ellátogatnak a pártkörökbe is, szó sincs.

A koalíció vezeterei közül Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert egy csomó függetlenségi képviselővel együtt a délvidéki függetlenségi párt szervezkedő gyűlésén Nagybecskerekben van. Justh Gyula képviselőházi elnök már kilencz órakor reggel bement a Házba, a hol hivatalos ügyei elintézésével foglalkozott.

Az új kabinet hivatalos bejelentése.

A ma a képviselőház ülést tartott, amely József főherceg emlékének volt szentelve. A megleghangu elparentálás után, — melyet lapunk más helyén köz-

lünk — Justh Gyula elnök hivatalosan bejelentte a *Fejérváry-kabinet* kinevezését. Beszédének e része a következőleg szól:

Méltóztatott a mult ülésen megbizni, hogy a Házat bármikor idejekorán összehívjam.

Jelentem a t. Háznak, hogy a tegnapi napon megjelent nálam báró Fejérváry tábornagy ur, mint a Ház elnökénél és bejelentette, hogy ő *Felésege öt bizta meg a kabinetalakítással*. A kabinet az esküt vasárnap teszi le és hétfőn hozza a hivatalos lap a kinevezést.

Jelentem a T. Háznak, megállapodtam báró Fejérváry Géza tábornagy urral, hogy az új miniszterium bemutatkozása és a királyi kézirat kézhezvétele céljából szerdán, folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor ülést tartson. Napirend. Elnöki előterjesztés és irományok, indítvány és interpellációs könyvek felolvasása, az új miniszterium bemutatkozása, királyi kézirat kézhezvétele.

Elfogadták, ülés vége tizenkét óra 30 perc.

József főherceg halála.

Az utolsó uton.

A magyar nemzet szívéből-lelkéből őszintén siratott nagy halottja József kir. herceg, mikor e sorok napvilágot látnak, már megtette utolsó utját a magyar tengerparti paradicsomból székesfővárosunkba.

Ünnep volt, valahányszor közénk jött s most néma fájdalommal fogadjuk, hogyne, mikor csak nem is láthatjuk őt, a ki ritka erényekkel ragyogtatta tul születésének tündöklő előkelőségét. Királyi vér, Habsburg vér cser-

gedezett ereiben s szive-lelke teljesen mienk volt, magyaroké.

Örök álmát miközttünk fogja aludni, feje alatt magyar föld, családi fészke nek Alcsuth százados fái árnyából fölvevett anyaföld.

Az ő emléke messze fog behatolni a második ezredévbe.

Nekünk, magyaroknak mély fájdalomunkban, őszinte gyászunkban sajgó szívünkben egy marad vigaszul, a mi a boldogult főherceg és családjai életének is kiválóan nemes tartalmat adott: a hit.

Ritka erények összpontosultak az örökkévalóságba, költözött főhercegben, de mind ezen erények koszoruja volt az ő mély vallásossága.

Ez adott neki erőt az apai szívét tépő fájdalmak, gyermekei elvesztésének elviselésében.

A rá és családjára mért csapásokat a főhercegi család keresztényi megnyugvással viselte.

Mikor a főhercegi család elvesztette véletlen szerencsétlenség következtében a bálványolt László kir. herceget, az ágyai erdőben a herceg emlékére kápolnát emeltetett József főherceg. A kápolna homlokzatáról messze tündökölnék a Miatyánk következő szavai tanulságot tevéen a főhercegi család mély vallásosságáról:

»Fiat Voluntas Tua, Sicut In Coelo, Et In Terra« . . .

László főherceg ajkán Jézus nevével hunyta le szelid szemeit. József Ágost főherceg levelében, melyet László elvesztése után egy héttel volt tanárához intézett, szintén mély vallásosságot árul el. Bodó János missiótársági papnak, ki a b. e. főhercegnek Mária érmelet küldött, hogy László kir. herceg se-beire tegyék, azonban az érmelet már későn érkeztek, mert a kir. herceg akkor már vég-

Remete község alá igen szerencsésen kivetett.

Utközben az öregtől megtudtam, hogy Remetén már magyar templom is van; midőn tehát itt embereimet az erdőben elhelyeztem, magam egy emberrel a lelkészhez azért mentem, hogy tovább menekvésünk iránt tanácsát kérjem.

Tiszteletes Sipos uram, az épen nála időzött tanítójával szívesen fogadott, de tőle azon lesújtó választ kaptam, hogy az oroszok által minden, tehát a Belényesen át Nagyvárad felé vezető ut is úgy el van zárva, hogy ha áruhában egyes egyén menekülhet is, de csapatban, fegyveresen, közöttük átmenni lehetetlen.

Kiválóan érdekelt itt Rekt uram, aki Erdélyből, az oláhság elül, vagyona hátrahagyásával jött Biharba s hogy családját fenntarthassa, magasabb képzettsége daczára is készséggel ült itt be, az épen üresedésben lévő tanítóságba.

A derék emberek igyekeztek rábírni, hogy magamba meneküljek s e célra a lelkész ócska ruháit felajánlotta; én azonban azt határoztam, hogy Tenkéig minden áron megkísérlem az együtt menést, mert Tenkén az ott lakott anyai

nagybátyámtól reménytettem a magyar ügy miként állásáról értesítést nyerni.

Hogy e célomat jobban elérhessem, másnap a lelkész urral, egy térdig ért göttingai rokk, bugyogó és magas tetejű kalapban kém-szemlére Belényesbe átgyalogoltam, hova az egyházi nagy pecséttel ellátott levelünk előmutatása után az orosz őrség készséggel bebocsátott.

De hogy is ne bocsátott volna? hiszen engem, a rajtam volt mondurban, bárki is inkább káplánnak, mint huszárnak nézhetett.

Belényesben a lelkész ur egy iparos sógorához vezetett, kivel a várost és a belőle kijuthatást alaposan megfigyeltem. Szemlémmel meg voltam elégedve, mert a Remete felől való részen, a városon kívül, az út mellett, csak az ágyúk mellett volt őrség, miből azt következtettem, hogy az oroszok, a hegyek felől épen nem számítanak ellenséges lovagok érkezésére.

A városon belül sem láttam kikerülhetetlen veszélyt, mert itt a minket üldözhető lovasság be volt szállásolva, a gyalogság pedig, — habár az ut mindkét oldalán, gulákba rakot fegyvereik mellett több ezren heverték, — az uttest közepét oly szabadon hagyták, hogy azon

sötétben, egy vágató kis lovas csapat, kis szerencsével menekülhetett.

Amint innen Remetére visszatértem, a legénység tapasztalataim közlése után, rögtön rálett, hogy Belényesen át folytassuk tovább utunkat, és mi éjjel tájban, pokoli sötétben, a Remete felől kevésbé őrzött hely kikerülésével, oly szerencsével vágattunk át Belényesen, hogy csupán egy bennünket alkalmasint közlők valóknak tartott gyalog őrzéssel és a kijáratnál állott őrszeggel kellett leszámolnunk.

Dobogásunkra vagy talán az őrzéssel történt összeütközésünkre, az utat őrzött orosz gyalogság mindkét oldalról, éktelen láрма közt fegyvereihez és az uttestre rohant, de hogy bennünket üldözhet-e? azért nem tudhatom, mert mi az őrszem elhagyásával, az országutról, az általam nappal kiszemelt dülő uton a magas tengeri vetés közt haladtunk tovább és reggelre úgy jutottunk a már tiszta magyar szomszédos Tárkány községbe, hogy egyetlen muszkával sem találkoztunk. Közülünk az őrzéssel szétugratásakor, csupán egy emberem kapott a czombján jelentéktelen szurást.

Remetén úgy értesültem, hogy a tárkányi ref. lelkész, a magyar ügynek buzgó apostola, tiszteletére tehát huszárajmat a lakása előtt állítottam fel, hogy mig én Tiszteletes Gál

Kéri a czég vidéki rosszabb minőségű és állásu agyag, cserép rendelése előtt gyártmányainak szives megtekintését, ahol minden további ismertetés és felvilágosítással készségesen áll a tisztelt érdeklődő közönség rendelkezésére. **A czég tetőcserép gyártmányait helyben tetőre is felrakja, tartósságáért pedig a legmesszebbmenő irás-**

belli jótállást vállal.

Pártoljuk a helyi ipart! !

Czementlap, czement tetőcserép

kitünő minőségben — mely elsőrendű jó, szép, könnyű és hófúvás védő tetőzetet képez — szolid árak mellett helyben Nagyvárad, Fűzes Fatelep 3. sz. a. T. Szűcs Mihály és Társa cégnél kapható.

perceit élte, olyan levélben válaszolt a b. fherczeg, melynek olvasására a hit iránt legelfásultabb ember szive is könnybe lábbad és Istenéhez fordul.

A levél Jézus dicsőítésével kezdődik s e szavakkal végződik: Fiat Voluntas tua . . . A levélben többek közt így ír: Testileg meg vagyok törve, de lelkileg Krisztusban való bizalmam tart fenn.

László herczeg halála után P. Schaffer járt Alcsuthra a b. főherczeg meghívására és a családnak előadásokat tartott a lélek túlvilági örömeiről és a test föltámadásáról.

B. László főherczegről elvesztése után így nyilatkozott meg az apai szív:

Bizony nem volt ő ennek a mostani pogány világnak való és onnan felülről többet tehet értünk, — mint sem ha itt maradt volna.

Ime néhány kép kiragadva a főherczeg és családja életéből. Mily fönséges.

Mi marad hát nekünk magyaroknak vigasz az ő elvesztése után más, mint a hit. Nehéz bánatunkban keseregjünk ki magunkat; de aztán bocsássuk le a mi halottunkat a kriptába, vigasztaljon bennünket is a tudat, hogy felülről többet fog értünk tehetni. Ajkunkon rebegjen az ágyai kápolna felirata:

. . . Fiat Voluntas Tua. Sicut In Coelo, Et In Terra . . .

Udvari gyász József főherczegért.

A Hivatalos lap legújabb száma első helyen közli a b. József főherczegért viselendő udvari gyászra vonatkozó intézkedést a következőkben:

Néhai József főherczeg ő cs. és kir. fenségeért az udvari gyász, legfelső rendeletre, hétfőtől f. évi június hó 19-től kezdve *négy héten át* a következő változtatással fog viselteni: az első két héten, június 19-étől július 2-ig bezárólag a *mély*, az utolsó két héten, július 3-tól 16-ig bezárólag *kisebb gyász*.

A képviselőház gyásza.

A képviselőház tegnap déli 12 órákor ülést tartott, melyet kizárólag József főherczeg emlékének szentelt.

A Ház összes tagjai fekete szalon öltönyt viseltek; Justh elnök fekete díszmagyart.

Justh Gyula meleg hangon emlékezett meg József főherczegről, akinek elhunytá mérhetetlen veszteséget jelent a nemzetre, a melylyel szive-lelke magyarságával teljesen egybeolvadt!

A magyar nemzet hálával, soha meg nem szűnő kegyelettel veszi emlékét szívébe. Lelke elszállott jobb hazába, szelleme itt maradt közöttünk.

Élete örök példa lesz mindnyájunknak hazaszeretetében és nemes emberi érzelmekben.

Javasolom a t. Háznak mondja ki, hogy József főherczeg emlékét jegyzőkönyvébe iktatja, ő Fensége özvegyéhez és fiához József Ágost főherczeghez részvétáviratot intéz és megbizsa az elnökséget ezt megfelelő módon kézhez juttatni, hogy koszorut helyez a megdicsőült ravatalára és a temetésen testületileg vesznek részt. Méltóztatik hozzájárulni. (Igen) Ugy ezt határozatképen kimondom.

A képviselők mély csendben, állva hallgatták végig az előterjesztéseit és azokhoz egyhangulag hozzájárultak.

A gyász Nagyváradon.

Nagyváradon a hivatalos gyász-istenisztelet a b. e. kir. herczeg temetése napján, *hétfőn délelőtt 9 órákor* lesz a lat. szert. székesegyházban. A requiemen a hatóságok, intézetek, tisztviselők is részt vesznek.

A 37. József ezred, mely az elhunyt kir. herczegben ezredtulajdonosát veszttette el, *kedden*, június 20-án d. e. 9 órákor a Szt. László templomban szolgálat gyászmisét az elhunyt kir. herczeg lelkiüdvéért.

A requiem alkalmából az ezred parancsnoka a tisztikar nevében a következő gyászjelentést adta ki, amelylyel a gyászmisére a hatóságokat meghívta:

A cs. és kir. 37. gyalogezred tisztikara feledhetlen és mélyen tisztelt nagykegyelmességű ezredtulajdonosa, ő fensége József főherczeg lovassági tábornok stb., stb., stb. lelki üdvéért 1905. június 20-án d. e. 9 órákor a Szent László-templomban ünnepi gyászmisét szolgál-

Mihály uramnál bent időztem, addig a szomszédok, a legénységnek, kérés nélkül annyi reggelire valót hordtak, hogy arra egész nap rájártak.

Szívesen látott vendégek voltunk itt, de mert tartani lejtett tőle, hogy valami csavargó oroszok ott találjanak bennünket, jónak láttam onnan mielőbb tovább indulni.

A tárkányiak az utnélküli utat, Tenke felé kellőleg megmagyarázták, és mi pihenés mellett is már este tíz óra tájban Tenke alá értünk.

Tudtam már, hogy Tenkén is vannak oroszok: mely okból a legénységet a községen kívül egy félreesett helyre telepítettem, magam pedig egy polgárnak a mezőre nyult kertjén, házához felmentem és a felkeltett gazdával nagybátyámhoz vezettem magamat. Feldörömbölt bátyám, amint az ablakán át felismert, nagyon aggódott miattam, mert lakásában egy orosz ezredes hált és udvarában is sok orosz aludt.

Kiváltképp amiatt töprenkedett bátyám, hogy mi lett volna velem, ha az ő ablaka helyett az ezredesén zörgetek? Midőn azonban zavarából felocsudott, készséggel ajánlott számomra menhelyet a padlásra. Majd midőn megtudtam tőle, hogy Komáromig nincs magyar sereg, ellenben a sikságon minden jelentősebb helyen orosz helyőrség van, csapatomat még ez éjszaka feloszlatam, magam pedig pihenőre a bá-

tyám padlására visszatértem. Huszárjaim egy része másnap potom áron eladta lovát és pórúhában gyalog indult tovább otthonába; azok pedig, kikre otthon sem várt fejér czipó és ölelő kar: mint szegénylegénységre hajlandók, lovastól tüntek el.

A magyar sereg nagyobb része Temesvár, Lugos és Erdélyből, az általa épen ekkor jogegyenlőkké tett oláhok közt menekült, de a menekülők közül hála fejében az oláhok többeket agyonverték.

A menekülő és otthonukba visszatért honvédek az osztrák és orosz csapatok elfogdosták és hosszu idejű külföldi katonai szolgálatra besorozták.

E besorozott honvédek aztán, ha csak tehették, megszöktek s közülök sokan szegénylegények lettek.

Én apámmal tudattam, hogy Tenkén biztonságban vagyok, de ő mégis értem jött, és vele, az anyám által küldött vászoning s gatyában, mint kocsis utaztam haza.

Haza vittem a Lugosról elhozott zászlót is, de az ostrom állapot alatt az apám kívánságára a közepéből a Mária-képet kivágtam — s az azóta mint berámázott kép szobám falát díszesíti.

tat, melyhez t. ez. tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1905. június 18. Báró Károly János. ezredes, ezredparancsnok.

*

Rimler Károly polgármester Loebenstein udvari szertartásmestertől táviratot kapott, a melyben tudatja, hogy tekintettel az egész országból a temetésen résztvevő küldöttségek nagy számára, a város képviselőiben csak két tagu küldöttség jelenhet meg a kir. herczeg temetésén.

Ezen értesítéshez képest Nagyvárad város részéről Rimler Károly polgármester és Mezey Minály utaznak fel a temetésre. Az utóbbi a nagyváradai tüzoltó egyletet is képviselni fogja.

Az utolsó út.

Fiume, június 17. (Saját tud. táv.) A holttest utolsó beszentelése Fiumében ma reggel 6 órákor ment végbe a villa kápolnájában a közönség teljes kizárásával. A beszentelésen a főherczegi családon kívül csak Csanády Arthur altábornagy nagyváradai hadosztályparancsnok, Sachs Mór ellentengernagy, a fiumei tengerészeti akadémia parancsnoka, Gaál Tibor kormányzóhelyettes és Vió Ferencz Fiume város polgármestere jelentek meg.

A beszentelés után a koporsót hatosfogatu gyászkocsira helyezték s aztán megindult a gyászmenet a pályaudvar felé.

A főherczegi család a villa kapujáig kísérté ki a megboldogult főherczeg holttestét s ott elbucszva tőle, visszavonultak a villába.

Ezalatt megszólaltak a városban az összes harangok és a harangok zúgása mellett haladt a menet a pályaudvarhoz, ahol a holttestek már várta az udvari vonat.

A halottas menetet a tüzoltó, veterán és több más kisebb egyesületek küldöttségei nyitották meg. A halottat vivő hatosfogatu után Károly István főherczeg, a király képviselője haladt, fia, Károly főherczeg kíséretében. Utánuk jött a papság, az összes állami és városi hivatalok küldöttségei — és végül a közönség.

A főherczegi villánál a fiumei honvéd század, az állomáshoz vezető uton a 72-ik közös gyalogezred legénysége, kint a pályaudvaron pedig, ahol a koporsót elvitték, a tengerészeti akadémia növendékei állottak sorfalatt. Az állomás belsejében diszszázad várta a koporsót, a katonazenekarral, mely azonban nem játszott.

A szokásos dobpergés is elmaradt. A halottas menetet az állomáson várták be a fiumei helyőrség összes szolgálatban nem levő tisztjei is. A koporsót az állomáshoz való megérkezéskor rögtön átvitték a már készen álló udvari különvonatra és ezzel a fiumei gyászszertartás véget ért.

A holttestet szállító külön udvari vonattal Kiselják dr és a József főherczeg komornyikja utazott Budapestre, míg a főherczegi család az esti gyorsvonattal hagyta el Fiumét.

Budapest, június 17. (Saját tud. távirata.)

József főherceg holttestét hozó udvari különvonat ma este fél 9 órakor érkezett meg a déli vasut budapesti pályaudvarára. Az elhunyt Fenség tetemeinek fogadására *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, József főherceg főudvarmester helyettese és két kamarása és a kirendelt udvari kíséret ment ki a déli pályaudvarra.

A külön vonat megérkeztek a koporsó vitelére kirendelt teremszolgák és udvari lakájok beléptek abba a vasuti kocsiba, amelyben a holttestet Budapestre szállították s a koporsót leemelve a kocsiban fölállított ravatalról, a papságot követve, a beszentelésre kijelölt és megfelelően előkészített helyiségbe vitték.

A beszentelési szertartás alatt a koporsó mellett az egyik oldalon a darabot, a másik oldalon pedig a lovas testőrség állott.

A szertartás végeztével a koporsót a halottas kocsira helyezték s azután megindult az impozáns gyászmenet a Krisztina-köruton s Attila-köruton keresztül az új Szerpentin-uton fel a várba. A menetet nyolcz lovasrendőr nyitotta meg, utánuk haladt két udvari lovász lóháton, egy udvari futár lóháton, egy udvari főbiztos kocsin, egy udvari biztos lóháton, kétfogatu udvari kocsi a két kamarással, kétfogatu udvari kocsi az udvarnaggyal és az elhunyt főherceg főudvarmester-helyettesével, majd két udvari lovász lóháton lámpással.

Az után következett a hatfogatu halottaskocsi a koporsóval, melynek jobboldalán hat darabont csendőr alabárdal, baloldalán pedig hat testőrlovas kivont karddal vonult mind a két oldalt a testőrtiszt vezetésével. A halottas kocsit követte a fölvi gyászó személyzet, két udvari lovász lóháton lámpással, kétfogatu udvari kocsi, melyben az elhunyt kamarai cselédsége foglalt helyet. A fogat után honvédhuszárovvasság következett. Az egész utvonat mindkét oldalán az első honvéd gyalogezred legénysége állt sorfalat.

A Vár kápolnájánál a koporsót a kamarai szolgák és udvari lakájok leemelték a halottas kocsiról. A halottat a kápolna bejárásnál a papság fogadta. A kápolnában a koporsó előtt mentek egy udvari biztos, az énekkar a Misereret énekelve, az egyházi segédlet, a plebániái kereszttel, a királyi Vár plebánosa infulával, egy udvari biztos. A koporsót kétoldalt két arciére- és két magyar testőr, továbbá két darabont- és két lovastestőr kísérte. Ezenkívül mindkét oldalt négy nemes apród haladt égő viaszgyertyával. A magyarországi udvarnagy és a többi kíséret követte a koporsót. A várkápolna falai és az imaszékek feketével vannak bevonva az oratóriumuk feketével beagatva, az oltárok pedig az elhunyt fenség czimerével ellátott fekete lepellel beborítva. Az égő gyertyákkal körülvett ravatal fekete posztó, azt a helyet pedig, ahol a koporsó van, aranyszövet fűdi, föléje pedig fekete menyezet borul. A ravatalon a hercegi korona, a hercegi kalap, a kard, a kalpag, valamint az elhunyt fenség renejelei vannak bársonypárnákra kitéve. A kiterítés ideje alatt a ravatal körül a testőrség áll diszorségét a papság, kamarai szolgák és udvari lakájok pedig imádkoztak.

A főherceg koporsójának ravatalra helyezésekor a papság és jelen voltak imát mondtak, mely után a jelenlevők eltávozva a kápolnából, becsukták a templomot.

A vasutasok köszönete.

Még sokáig emlékezetben lesz a nagyváradi vasútállomás vonatkísérő személyzete által szervezett koszoruegylet fényes sikerű zászlószentelési ünnepélye. A rendezőség, amely büszke lehet erre a sikerre, most fejezi ki hálását köszönetét mindazoknak, akik a pompásan sikerült ünnepély érdekében közreműködtek, s annak sikerét anyagilag vagy erkölcsileg előmozdították. Különösen kifejezik hálás köszönetüket ö. v. b. *Gerliczy* Félixné szül. *Korniss* Lujza zászlóanyának, aki nemcsak személyes jelenlétével emelte az ünnepély fényét, hanem egy remek széles selyem szalagot is ajándékozott az új zászlóra, amelyen a *Gerliczy*- és *Korniss*-családok czimere és Koszorutok az erény virágaitól lesz hervadhatlan felírás díszlik remek aranyhímzéssel; — mely köszönetüket fejezik ki továbbá ö. v. b. *Echerolles-Kruspér* Sándorné, szül. gr. *Korniss* Lujza védnöknek, *Beöthy* László főispánnak, *Rimler* Károly polgármestertnek s a többi védnököknek; dr. *Vucskics* Gyula plebános és *Pátffy* Béla r. kath. főreáliskolai hittanár uraknak a zászlószentelés, illetve remek hitszónoklatért, *Varga* Gedeon ev. ref. segédlelkésznek sátorban tartott ünnepi beszédért. Szintén ez uton fejezik ki hálás köszönetüket a vasutasok az összes fegyvernembeli katonai tisztikarnak, akiknek tagjai, az altábornaggyal élen nagyban hozzájárultak az ünnepély díszesebbé tételéhez, valamint a kath. legényegylet és az ev. ref. egyházi énekkarnak, amelyek lélekemelő, hazafias darabokkal sokban hozzájárultak a sikerhez, valamint azon egyesületeknek, amelyek testületileg, lobogóik alatt vettek részt a zászlószentelésen. — Kedves kötelességet teljesít a koszoru egylet zászlószentelési rendező bizottsága, mikor őszinte szívből mond köszönetet a koszorus pároknak, különösen a koszorus leányoknak, akik díszes zászlószalagon kívül ezüst babérkoszorúval díszítették az új zászlót, amelynek levelein bevésve megmarad nevük a jövőre. A koszoru levelei szerint a következők voltak a koszorus leányok, akiket ez a köszönet illet:

Váradi, Stefánia, Kostyán Zsenike, Krupinczy nővérek, Bancsik Mariska, Szabó Vilma, Tóth nővérek, Virágos Vilma, Keresztesy nővérek, Takács Etelka, Papp Irén, Drágos Gizella, Rácz Irma, György Mariska, Berde Juliska, Koza Erzsike, Hegedűs Ágnes, Bozsó Vilma (Szolnok), Füleky Róza (Szolnok), Hegyesy Vilma, Horváth Vilma (Belényes), Szűcs Nellike, Komáromi nővérek, Lendvay Lujza (Bors), Nagy Iduska, Ládai nővérek, Boros Erzsike, Bász Teruska, Kauczil nővérek (Mezőkeresztes), Bitner nővérek, Fodor Mariska, Nehéz nővérek, Pampura Irmuska, Beke Juliska, Krucho Rózsika (Dévaványa), Blaskovits nővérek (szolnok), Józsa nővérek (Székelyhid), Bihary Rózsika, Huszty Pirooska, Hodos Irénke, Klein Irénke, Varga Zsófi, Szatmáry Margit, Ondok Erzsike (Szolnok), Kiss Mariska (Szolnok).

Végül nem mulaszthatják el, hogy köszönetet ne mondjanak a Brassó, Budapest közp., Budapest nyugati, komáromi, északi, szombat helyi, kis-czellii, pozsony-ujvárosi, temesvári, aradi, zombori, lugosi, szolnoki, b.-csabai, czeplédi, szegedi, kolozsvári, rákos-rendező p. u., miskolci, vészprémi, vésztői, püspök-ladányi, debreczeni stb. küldötteknek és az ottani kartársaknak, akik terhes szolgálatauk mellett is áldozatot hoztak, hogy ünnepükön részt vegyenek.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési felhívás.

Egy évtizednél hosszabb idő óta szolgálja lapunk a közérdeket.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnek a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hírlapiródmal képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe,

mely nem úz gunyt az erkölcsből, a hazafiaságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérlelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

A mellett igyekszünk minden tekintetben ől szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágzik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akció, mely egyre terjed. A keresztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkeskedő papsághoz, tanárokhoz, tanítókhöz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 „

A TISZÁNTÚL szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szent László ünnepe.

Szent László emlékeztét Szent László városa fölötté csekély mértékben ülte meg eddigé. Alig lehetett más jelét találni a nagy király emlékeztetének, mint a templomokban tartott szent miséket.

Ebben az évben a Katholikus Kör fényes ünnepélyt fog rendezni a szent király emlékeztetésére.

Kezdődik a székesegyházban Istentisztelettel.

Majd a főgimnázium disztermében ünnepélyt tart a kör, végül pedig kedélyes nyári táncmultság lesz a Püspök-fürdőben.

Az ünnepélyt Szent László ünnepén, folyó hó 27-én tartják meg. A meghívók expedialása folyamatban van.

Az ünnepély sorozata.

a) Délelőtt 9 órakor ünnepélyes szent mise és szent beszéd a székesegyházban.

b) 11 órakor diszközgyűlés a premontrei rendű főgimnázium disztermében a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: báró *Gerliczy* Ferencz világi elnök s ennek kapcsán a Kath. Kör Szent László királyt védőszentjévé nyilvánítja.

2. Ének szent László királyról. Előadja a székesegyházi énekkar.

3. Szent László és Biharmegye benépesítése. Előadja: Dr. *Karácsonyi* János kanonok, egyetemi tanár.

4. A Turáni lélek. Költemény Szt. Lászlóról. Irta dr. *Krüger* Aladár, szavalja *Szönyi* Margit kisasszony.

6 Boldogasszony anyánk. Éneklé a székesegyházi énekkar.

c) Este fél 8 órakor nyári táncmulatság a Püspök-fürdőben.

A meghívó az ünnepélyre s táncmulatságra belépési jegyül is szolgál.

Vigalmi bizottság.

Péterffy Elemér elnök, dr. Böszörményi Béla, Frankó József alelnökök, Géczy Imre háznagy, Bozók Eerenz és Török István jegyzők. Alliquander Kálmán, Balogh Zoltán, Bálint Endre, Baranyi Tibor, Beöthy Miklós, ifj. Böszörményi Géza, Böszörményi László, Erdelt Béla, Fekete Ferencz, Ficzek Emil, Fluch Dezső, Frankó Sándor, Gerich Jenő, Gerlach Jenő, Heiser Gyula, dr. Imrik Gusztáv, Jéger Jenő, Jelinek Géza, Jelinek Sándor, Julier Károly, Juricskay Barnabás, Juricskay Béla, Kaczián Kálmán, Kerpes Béla, Kovalszky Kálmán, dr. Krüger Jauő, ifj. Kugler Albert, Kugler József, Láncey Ferencz, dr. Láng Frigyes, Lecső László, Major Jenő, Maróczy János, Marchand Ödön, Mártonffy Gyula, dr. Medvigy Gábor, Medvigy István, dr. Miskovszky Jenő, Nesztor József, dr. Ormai Lajos, Ormai Kálmán, Pally Béla, Pecsényánszky István, Pekanovits István, Persz Ferencz, hr. Podmaniczky Károly, Poyvár Ernő, ifj. Sartory Endre, dr. Sebő Mihály, Südi Tibor, Szemes Ferencz, Szemes Imre, Szentlélek László, Tolnai László, Tolnai Géza, Varga Akos, Váradi István, Várszegi Lajos, Vertán Endre, dr. Voszka István, Völgyi Gábor, Zahradniczky Nándor, Zubor Imre vigalmi bizottsági tagok.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* **Szentháromság vasárnapja.** A mai vasárnapot a Szentháromság tiszteletére szenteli a római katolikus egyház. A szomszédos Pecz-Szőllős községben, különösen nagy egyházi fényvel ülik meg a hívek a mai napot, mert az ottani diszes templom a Szentháromság tiszteletére van felszentelve s ez alkalomból bucsu lesz Szöllősön. A nagymisé a peczeszőllői róm. kath. templomban ma délelőtt 10 órakor dr. Szemethy Géza pápai tb. kamarás ottani plebános tartja. Azonkívül szent beszéd is lesz, melyet Csicsay Alajos papnöveldei aligazgató mond. A bucsun ugy Nagyváradról, mint a szomszédos községekből is sokan vesznek részt a hívek köréből lelkeszeikkel együtt.

* **Egyházi kinevezések.** Ő Felsőge a váci latin szertartású székeskáptalanban megüresedett utolsó alapítványos mesterkanonokságot a fokozatos előléptetések jóváhagyásával dr. Galcsik György papnevelőintézeti aligazgatónak adományozta. — A lugosi gör. szertartású katolikus székeskáptalanban megüresedett utolsó javadalmas kanonoki stallumot pedig Telescu György aradi esperes plebánosnak adományozta a király.

* **Románok pünkösde.** Egy héttel később, mint a latin szertartásúak, ma vasárnap és holnap hétfőn ünneplik görög szertartású katolikus és görög keleti polgártársaink a Szentélek eljövételének emlékét, pünkösdet. A nagy ünnep alkalmából ma vasárnap pünkösdi első napján délelőtt 9 órakor a Szent László-teri gör. kath. székesegyházban mivel Radu püspököt mély gyásza, édes atyja elhunyt első-

litotta Nagyváradról ugyszintén elutazott Laurán helynök is ugyancsak Radu püspök édes atyja temetésére — a nagymisé a gkath. káptalan egyik tagja, fogja végezni nagy segédlettel. A gör. kel. holdas templomban Mangra Vazul vikárius misézik. Ünnepélyes nagy mise lesz azonkívül a ruthén templomban is.

* **Bucsú Uj-Palotán.** Az elmúlt kedden volt páduai Szent Antal napja. A jótékony-ságáért nagy tiszteletben tartott szent névünne-pét követő vasárnap tartják meg a közeli Uj-Palotán a bucsút; a község diszes, impozáns temploma ugyanis Szent Antal tiszteletére van szentelve s ereklyéjét is ott őrzik. A bucsú ma, vasárnap lesz Uj-Palotán. Az ünnepélyes szent misét Grócz Béla prépost kanonok mondja segédlettel, ugyancsak Grócz prépost fog predikálni. A bucsún minden esztendőben nagy számmal vesznek részt a környékbeli hívek is.

* **Tanítói állások.** A községi iskola-szék által meghirdetett tanítói állások pályá-zati határideje lejárt. Beérkezett összesen 59 pályázat. Ebből 9 polg. isk. képesítéssel bír s a közs. iskolaszéki jegyzői s kisegítő tanítói állást óhajtja elnyerni; 50 elemi iskolai képe-sítésű, ebből férfi 32, nő 28. Itt föl kell em-litenünk azt is, hogy több tanítónő kik mint *kisegítő* működnek a közs. iskoláknál, nem adták be pályázataikat ugy vélekedve, hogy első sorban azokat illeti a véglegesítés, akik a legrégebben működnek a közs. iskoláknál. A hangulatból ítélve nagy pártja van özv. *Krü-ger* Viktorné, *Báthyné* B. Sárika. *Pally* Klári, *Keledi* Erzsike és *Szöke* Berta tanítónőknek, kik három négy év óta vannak alkalmazva ki-segítői minőségben. A férfiak közül *Eizele* Sándor és *Csigás* Mihály h. iskolaszéki jegyző és kisegítő tanító van huzamosabb idő óta al-kalmazva. Ugy véljük mi is, hogy első sorban azokat illetné a véglegesítés, akik a legrége-bben vannak alkalmazva s általános elismerés kiséri működésüket. A választásokat e hó 28. vagy 30-án eszközlik. Ha *Schröder* Friderika nyugdíjazása addig elintéztést nyer, — ami valószínű — akkor három elemi iskolai állást töltenek be.

* Az óvónőképezde zászlószentelése.

Ma, Szentháromság vasárnapján örömmünne-pet ül a helybeli róm. kath. óvónőképezde. A ké-pzőintézet diszes új zászlóját szentelik fel ma csöndes ünnepélyesség keretében a Teleki-utcai Immaculata-zárda kápolnájában. Reggel 8 órakor a feldiszített kápolnában *Palotay* László aranymisés pápai főpap szent misét tart s ő szenteli fel a zászlót is. *Bundala* Mihály kanonok, az óvónőképezde igazgatója pedig beszédet intéz a képezdésznőkhöz. A zászló-anyai tisztet *Bilkei Papp* Anna urhölgy tölti be. A gyönyörű kivitelű zászló két oldalát az Immaculata és Szent Erzsébet képe ékíti.

* **A megyeház diszterme.** Mintegy 10 évvel ezelőtt restaurálták Biharvármegye szé-kházának disztermét. Már akkor belátták, hogy szükséges volna a hallgatóság részére karzatról vagy más alkalmatosságról gondoskodni, vala-mint nagy hiányt érzik megfelelő ruhátnak. Tegnapi foglalkozott ezzel a kérdéssel a vár-megye állandó választmánya s abban állapodott meg, hogy karzat helyett, — mivel ilyet csak az egész terem átalakítása mellett lehetne ké-szíteni, — a képek előtt vasoszlopokkal kerít-tesen el megfelelő helyet a hallgatóság számára a vármegye, minden emelvény nélkül. A ruha-

tár kérdését egyáltalán nem tudják megoldani, hanem tovább tanulmányozzák az ügyet.

* **Urnapja.** E hét esütörtökén ismét nagy napja lesz a kath. egyháznak: Urnapja az Oltáriszentség szerzésének emlékünnepe. Ez ünnep tulajdonképen Nagycsütörtökön van, de a mély gyászra való tekintettel, melyet akkor az egyház Krisztus Jézus kinszenvedése miatt visel, pünkösdi után tartja nagy fényvel a kath. világ. Urnapját az idén is nagy pompá-val tartják meg a székesegyházban s arra a hatóságokat is meghívják. Az újvárosi Szent László plebánia-templomban rendes szokás sze-rint a rákövetkező vasárnap, mához egy hétre tartják meg Ur napját.

* **A kereskedelmi iskola segélye.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága eddig évenként 400 koronával segélyezte a nagyvá-radi közép kereskedelmi iskolát. Az iskolát fen-tartó »Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok« a segély felemelését kérte. Valószínűleg legalább részben teljesedésbe megy a Csarnok kérelme, amenyiben az állandó választmány oly irányu javaslatot terjeszt a megyegyűlés elé, hogy az eddigi 400 korona évi segélyt 600 koronára emelje fel a vármegye törvényhatósága.

* **Vasuti munkástelep Nagyváradon.** A vasuti alkalmazottak között életrevaló moz-galom indult, hogy egészséges, olcsó lakáshoz jussanak. Szövetkezeti uton munkástelepet akarnak létesíteni, Az építésekhez előnyös fel-tételek mellett egyik fővárosi pénzintézet meg-felelő tőkét bocsát rendelkezésére a szövetke-zetnek. Ily módon az Egres-kerttel szomszédos területen, a püspöki-i országot mellett még a nyár folyamán telket vásárolnak a vasutasok és apró kis pavilonokat építenek egy-egy család számára.

* **Márcz. 15. nemzeti ünnep.** Baja vá-rosa indította meg a mozgalmat márczius 15-ének nemzeti ünneppé avatása iránt. Az a tárgy-ban a képviselőházhoz intézett hazafias feliratát pártolás végett szétküldötte Baja városa az or-szág összes törvényhatóságainak s most sorra hasonjellemtel feliratokkal járulnak a képviselő-ház elé. Biharvármegye törvényhatósági bizott-sága szerdán, június 21-én tárgyalja Baja város feliratát. Az I. szakosztály azon javaslatot ter-jeszti ki a megyegyűlés elé, hogy szintén intéz-zen feliratot az országgyűléshez márczius, 15-ének nemzeti ünneppé nyilvánítása iránt.

* **A népkönyvtárak nyári szünete.** A nagyvárad népkönyvtárak működése a két hónapi nagy vakációban szünetelni fog. Ez alatt az idő alatt a könyvtárakat kitisztogatják stb. Miért is a könyvtár olvasóit tisztelettel kéri a könyvtárosok, hogy a kikölcsönzött könyveket a rendes könyvtári órák alatt a könyvtárosnak, vagy bármely időben az illető iskolaszolgáknak átadni sziveskedjenek.

* **Letartóztatott váltóhamisító.** *Flas-kay* Dezső darvasi születésű 22 éves, foglalko-zás nélküli egyén *Deutsch* Simon helybeli ék-szerésznél egy 120 koronás váltót értékesített amelyen anyjának *Csapó* Dezsőnének névalái-rása is szerepelt. A váltó per alá került és ez alkalommal *Csapó* Dezsőné nem ismerte el az aláírást sajátjának. S minthogy erre az esküt is letette, a helybeli kir. ügyészség utasítására a rendőrség bünygyi eljárást tett folyamatba *Flaskay* Dezső ellen, akit tegnap délelőtt a ren-dőrség letartóztatott és még délután átszolgál-

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-ter 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott áruk.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárúk, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árú mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

tatta a vizsgálóbíróknak. Tegnap délelőtt még csak négy rendbeli váltóhamisítás miatt tettek ellene feljelentést, így például az *Ausländer és Társa* cég üzletvezetője és a *Friedl és Főrös* cég, kiknél *Arnothfalvy* Alfréd honvédszázados névalírást hamisítva 150 koronás váltót értékesített, a feljelentők száma azonban már a délután folyamán jelentékenyen megnövekedett. Ugy látszik, hogy *Flaskay Dezső* egyéb foglalkozás híján rendszeresen hamisította a váltókat és az ily módon össze szerzett pénzből éldegélt.

*** A város zárszámadása.** Nagyvárad városa 1904. évi zárszámadását, tegnap, szombaton délután tárgyalta a pénzügyi szakbizottság. *Rimler Károly* polgármester elnökléte alatt *Bordé Ferencz*, *Ragány János*, *Dus László*, *Komlóssy József*, *Darvassy Lajos*, *Lukács Ödön*, *Papoczy Ferencz*, dr. *Hoványi Géza*, *Mihelgy Adolf*, *Beczky Lajos*, *Balogh Döme*, *Steiner M. Albert* és *Juricskay Barna* jegyző voltak jelen. A bemutatott zárszámadást úgy általánosságban, mint részleteiben tudomásul vették. A vágóhídi jégkamrák tételénél *Balogh Döme* intézett kérdést a polgármesterhez, hogy mikor szándékozik a város a már régen ígért átalakítást eszközölni, mire a polgármester megnyugtatta, hogy kérdés már elő van készítve a villamos telep kibővítése után a jégkamrákat is átalakítják villamos rendszerre. — A katonai beszállásolási alapról dr. *Hoványi Géza* az alap részletesebb kitüntetését kérte, hogy a polgárokat ösztönözze a megváltásokra, amelyekkel később megszabadulna a polgárság a beszállásolás terheitől. — *Balogh Döme* kifogásolja, hogy az utadólalpból azzal éppen nem foglalkozó tisztviselők is jutalmakat kapnak. E helyett szállítsák le az utadót. *Mihelgy Adolf* adatok beszerzését tartja szükségesnek a más városok által fizetett utadóval. — A zárszámadásokat 15 napi közszemlére teszik ki. Észrevéteket a közgyűlést megelőzőleg legalább öt nappal kell beadni.

*** Esküvő.** *Tóth András*, fiatal törekvő iparos június hó 25 én, vasárnap, mához egy hétre délután 3 órakor vezeti oltárhoz a váradvelencei római katolikus templomban menyasszonyát, *Varga Erzsébetet*, *Varga Árpád* és neje szül. *Marozsán Róza* kedves és szép leányát.

*** A képviselő választási költségek megtérítése.** Nagyvárad városa most olyan pénzhez jut, amihez eddig is joga lett volna, de sohasem kapta meg. A képviselőválasztásoknál felmerülő költségekről és a választók névjegyzékének összeállításánál előálló kiadásokról van szó. Daczára, hogy a törvény szerint az államnak ezen költségeket meg kell téríteni, eddig mindig a város nyakába maradtak ezen kiadások. A miniszter most értesítette Nagyvárad városát, hogy az 1905. évi képviselő választás és az 1904. és 1905. évi választók névjegyzékének összeállításánál felmerült költségek fedezésére 1158 koronát az állampénztárból kitalt Nagyvárad város javára. Jó volna, ha minden állami funkció végzéseért így kárpótolná a várost.

*** Különös passzió.** Nehány héttel ezelőtt és tegnap ismétlen megtörtént hogy a Kolozs-vári utcza *Moskovits Mór* féle szeszgyár mögött levő villamos vezetékre drótot dobtak és ez által rövid zárlatot és üzemzavart okoztak. A rendőrség megállapította, hogy a tettesek mindkét alkalommal a gyár béreseinek gyekei voltak és ezek valamint szüleik ellen szigorú megtorló eljárást tett folyamatba.

* A hét humora.

Puhatólódzás.

Uj miniszter (egy volt darabanthoz.) Hát aztán mondja barátom — nagyon fáj az ?

*

Az átmeneti kormány.

Az átmeneti kormány programjában nincs más, mint az átmenet. De ezt aztán szigorúan megtartja. *Fejérváry* báró például elhatározta a következőket:

1. Budapestre érkezve első dolga lesz a Lánchídon való átmenet.

2. Hetenkint egyszer megesinálja az átmenetet a Lajtán túlra, hogy parancsot kérjen Bécsből.

3. Ha az utcán megpillantja a koalíció vezéreit, rögtön át megy a tulsó oldalra.

4. Elhagyja az alkotmányos teret s át megy az abszolutizmus h mes mezejére.

5. Mint a na ybeteg a krizisen, ő is reméli, hogy át megy a válságon.

6. És ha megbukik? Egyszerűen megint át megy az aktív katonai szolgálatba.

*

Rendeletek a tábornagy ur kormányzása korából.

I.

Tolna vármegye tekintetes közönségének.

Adót — szedj!

Fejérváry s. k.
darabant kapitány.

II.

Temesvár város közönségének.

Bizalmat sza-vazz!

Fejérváry s. k.
cs. és kir. miniszter
elnök.

III.

Szeged város közönségének.

Hapták! Ujonczot fogj!

A miniszter helyett:
Krsztprovnik hadnagy
a miniszterelnök
szárnysegéde.

*

Bemutatkozás előtt.

Uj miniszter: Ülés után talán együtt ebédelhetnénk!

Másik uj miniszter: Miért ne? Ha ön leül velem egy asztalhoz, miért ne ülnék le én is önnel?

*

Fejérváry programja.

Abban a kellemetlen helyzetben vagyunk, hogy a darabant — kapitány programját már előre közölhetjük a következőkben: *Czivil-bagázs?* *Smarn!* (Általános zajos helyeslés a szabedelvű pártón.)

*

Hurczolkodnak.

(A miniszterelnöki palota előtt.)

A régi és az uj lakók találkoznak.

Tisza (meghatottan) . . . elvégre, itt töltöttem első gyermekkoromat . . .
Fejérváry: Én meg itt fogom tölteni második gyermekkoromat.

*

Távirat.

Budapest, június 15.

Kuropatkin tábornoknak Mandzsuria.

Öszintén irigylem önt, mert ön már meg van verve.

Készséges kollegája

Fejérváry generális.

(Kakas Márton.)

*** Felhívás.** Felkérem a nagyvárad 48-as népkör tagjait, hogy *Bogdán József* elvtársunk és választmányi tagunknak ma, vasárnap d. u. 4 órakor tartandó temetésén testületileg és teljes számban jelenjenek meg. Indulás a Népkör helyiségéből fél 4 órakor. Dr. *Stokker József* elnök. — Felkérem az ipartestület kötelékéhez tartozó iparos polgárokat és az előljáróság tagjait, hogy *Bogdán József* elhalt iparos polgártársunknak, előljárósági tagnak, általánosan tisztelt törekvő és szorgalmas iparosnak, f. hó 18-án vasárnap délután 4 órakor *Körözs-utczai házánál* megtartandó végtisztességtételénél megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1905 június 17. *Bertsey György*, ipartestületi elnök.

*** Osztöndijak ipariskolai tanulók részére.** Az iparostanonciskolában a f. tanév végével a következő jutalmazások lesznek kiosztva: 1. id *Rimanóczy Kálmán* 10.000 koronás alapítványának kamataiból 8 tanulónak kiutalandó egyenként 25 korona. 2. Nagyvárad város 10.000 koronás alapítványának kamataiból egy tanulónak 400 korona. 3. *Moskovics Adolf* 4000 koronás alapítványának kamataiból egy tanulónak 160 korona. — Az első pont alatti nyolcz 25 koronás jutalom ez évben a tanonczmunkakiállítás jó munkáiért fog odaítéltetni; a 2-ik és 3-ik pont alattiak pedig a tantestület ajánlata alapján oly nagyvárad születésű és illetőségű tanulónak adatik ki, kik ez évben szabadultak vagy szabadulnak s iskoláikat jelesen végezték. Előnyben részesülnek azok, kik a tanonczmunkakiállitason ipari munkájuk által szintén kitűnnek. — Felhívom ennéltozva ipariskolánk azon tanulóit, kik ezen osztöndijakra pályázni óhajtanak, hogy hivatalos helyiségemben f. hó 24-ig, naponkint d. u. 4—6 óra között jelentkezzenek. Nagyvárad, 1905. június 18. *Szűts Izsó* iparisk. igazgató.

*** Tolvaj krónika.** *Géczy Lajos* nyugalmazott püspökségi főtiszt *Balassa-tér* 5 sz. a. lakásának nyitott terraszáról tegnap hajnalban egy kíváncsi természetű idegen lelopta a falról az ott lógó aneroid barometert és betétül az asztalterítőt is elemelte. Rendörség a nyomozati eljárást folyamatba tette. — Tegnap este *Móra Mihály* mezőőr tetten érte *Ficz Györgyné* és *Bajla Jánosné* Francziasoron lakó asszonyokat, ami t javába lopkodták a szénát. A rendörségre kerültek, hol megindították ellenük az eljárást. — *Müller Salamon* czukrasz tegnap estefelé megdöbbenve tapasztalta, hogy *Szűcs Bálint* nevű hetesse feltűnő módon megvastagodott. Mikor a fiut vallatóra fogta, ez mindenáron menekülni próbált. Mikor azután *Müller Salamon* megmarkolászta a suhanczot, ruhája alatt ropogni kezdett a sok lopott tojás, amelyből nem kevesebb mint 53 drb. lappangott a különféle zsebekben és az ingben. A tojás sárgájától csöpögő ifjút a rendörségre hozták. Itt beismerte, hogy immár harmadizben rakodott meg gazdája tojás készletéből. Lezárták.

*** Szacsvaysták összejövetele.** A »Szacsvay Imre asztaltársaság« mindazon t. tagjait, kik velünk együtt asztaltársaságunk hazafias és humánus céljai szolgálatában állanak, ez uton tisztelettel kérjük, hogy f. hó 18-án (vasárnap) este 8 órakor a Bihar-sörcearnokban levő helyiségünkben tartandó társas összejövetelre — melyen asztaltársaságunkat érdeklő igen fontos tárgy lesz megbeszélendő — teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1905 június 17 én. Hazafias üdvözléssel: Nagy János alelnök, Katona Mihály jegyző.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitűnő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**
Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

x *Kalapok, czipők, fehérneműek, nyakkendők, keztyűk, harisnyák és mindenemü nyári divat-árak leszállított árban beszerezhetők*

FÁBRY TESTVÉREK-nél

Fő-utcza, Moskovits-palota.

x **Loyd orfeum** elsőrendű szervezett utársulata ma *vasárnap este* kezd meg ismét előadásait, a társulat oly kitűnő művészek és művésznőkből áll, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. A műsorból különösen kiemelendők: *Bartakoffs* orosz ének és tánczketős *Elek fivérek* a legfiatalabb zenebohócok. *Szécsi Etel* a legszebb szoubrett ki most jött haza Oroszországi körútjából. *Gerlin* nővérek párdallosnők. *Vaskó Ilona* nemzetközi énekesnő. *Zala Kato* szoubrett. *Arányi Emma* énekesnő. *Rétey Vilmos* humorista. *Grünau Poldi* komikus. *Erőltetett Válás* kacagató bohózat. Műlatós családi műsor. Belépődíj 60 fillér. Fentartott hely 1 korona, az előadás esős időben is megtartatik a n. é. közönség szíves pártfogását kéri az igazgatóság.

x Az **Amerikai Áruházat** ajánljuk, mint a legdivatosabb czikkék beszerzési forrását, annnyival is inkább mivel olcsó árak tekintetében a versenyt egy üzlet sem veheti fel vele.

Uj

butor-ipartelep

Nagyvárad, Szent-László-tér
Rimanóczy-ház (Holdas templom mellett.)
Telefon-szám az egész megyére: 584.

Butor ipar-vállalat!

Nagy raktár

modern szalon-, ebédlő-, háló-, fürdőszálloda és mindennemű tükör, réz és vasbutorokban.

Saját műhelyekben készülnek minden e szakmába vágó kárpitos, asztalos stb. munkák legszolidabb kivitelben, a legjutányosabb árak mellett.

Kiváló isztelettel 1082.

Büchler Márton.

x **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van itatul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítására. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csírája is bejut, fontos, hogy itatul olyan víz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csírákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megölni segítsék s végül, hogy a víz a gyomrot ne rongos. Be van igazolva, hogy ilyen czélokra a mohai víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodszor, minthogy szénsavat tartalmaz, a baktériumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony baktériumokat megölik.

A mohai Agnesviz fogyasztását különben is főként tavasszal, kiváltképen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után

a gyomor nagyon is megkivánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnes-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvjá. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes viz mézszartalmanál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes-forrás különösen olcsón kapható.

Igazságszolgáltatás.

A Pallay-Weiszlovits ügy a táblán.

Hétfőn, 19-én egy igen érdekes ügyben fog itélkezni a nagyvárad királyi tábla, mint felelőviteli bíróság. Élénk emlékezetében van még mindenkinek a három évvel ezelőtt vívott szenzációs párbaj, mely *Pallay* Lajos ügyvéd és *Weiszlovits* Gyula földbirtokos közt folyt le. A párbaj *Pallay* életveszélyes sebesülésével végződött. A nagyvárad kir. törvényszék a múlt évben tárgyalta az ügyet és *Weiszlovits* Gyulát egyévi, *Pallay* Lajost pedig öt napi államfogházra itélték. Az ítélet ellen felebbezéssel éltek a vádlottak és így kerül az ügy a kir. tábla elé. A hétfői tárgyaláson *Urban* Adolf fog elnökölni és az ügyet *Molnár* Géza dr. terjeszti elő.

MULATSÁG.

Önkéntes tűzoltók mulatsága P.-Szöllősen. A Pecze-szöllősi önkéntes tűzoltóegylet saját pénztára javára 1905. június 25-én, vasárnap, az ujonnan átalakított sörcsarnok helyiségében zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor belépti díj: személyenkint 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kitűnő zenéről a rendezőség, jó italokról és izletes étellekről pedig *Gulyás Imre* vendéglős gondoskodik.

TÁVIRATOK.

politikai hírek.

Budapest, június 17. (Saját tud. táv.) A Fejérváry-kabinet ki evezése a hivatalos lap hétfői különkiadásában fog megjelenni.

Az új kormány a képviselőház szerdai ülésén fog hivatalosan bemutatkozni. Azt még nem tudják biztosan, hogy a bemutatkozás mindjárt az ülés elején meg fog történni, vagy pedig csak akkor, — ha erre a napirend szerint rákerül a sor.

A Fejérváry-kabinet a bemutatkozás után három törvényjavaslatot és egy indítványt fog a ház elé terjeszteni. A törvényjavaslatok: az ujoncz megajánlásra, a költségvetésre és a beruházásokra lesznek téve, míg az indítvány a kvóta bizottság kiküldését kéri a képviselőháztól.

Az új kormány a főrendiházban szerdán délután fog bemutatkozni. A főrendek közül többen ellentállást akarnak kifejtetni Fejérváryékkal szemben.

A szabadelpvüpart intéző bizottsága ma *Hódjossy Imre* elnöklete alatt ülést tar-

tott. Az intéző bizottság a Fejérváry kormányával szemben tanúsítandó magatartásról tárgyalt, de határozatot nem hoztak az ügyben, mert az ülést még holnap is folytatni fogják.

Lukács György ma nyílt levelet intézett Békésvármegye közönségéhez melyben tudatja, hogy azért vállalt tárcazt a Fejérváry kabinetben, mert hazafias kötelessége úgy kívánta.

Politikai körökben érdekes dolgot beszélnek Fejérvárynak tegnap *Just* Gyulánál tett látogatásáról.

Fejérváry amint felment *Justh* lakására az ajtónál csemetett s az ajtót kinyitni maga *Justh* Gyula ment ki hálóköntösben, Fejérváry az ajtóban előbb katonásan szalutált s aztán bemutatta magát:

Fejérváry Géza báró táborszernagy vagyok, Magyarország kinevezett miniszterelnöke

— Már ismerem Exczellenziádat — válaszolt *Justh*.

— No hisz azt tudom — felelt Fejérváry — de azért mutatom be magam, mert azt hallottam többektől, hogy Méltóságod csak akkor fog velem szóba állni, ha közjegyzőileg hitelesített okmányokkal tudom magam igazolni.

Ezután a párbeszéd után *Justh* bevezette szalonjába a miniszterelnököt, hol 10 perczig konferáltak.

Távozáskor nem fogtak kezét, hanem Fejérváry katonás szalutálás után eltávozott.

Uj képviselő.

Budapest, június 17. (Saját tud. táv.) Pápan *Horty* Pált ma a lemondott báró *Bánffy* Dezső helyébe 102 szótöbbséggel képviselővé választották.

Norvégia köztársaság lesz.

Budapest, június 17. (Saját tud. táv.) Stokholmból jelentik, hogy a svéd királyi ház végkép lemond a norvég trón jogáról.

Norvégia a lemondással és detronizációval megüresedett trónra nem fog királyt keresni, hanem *köztársasági kormányzatot* fognak alakítani.

A marokkói konferencia.

Madrid, június 16. A külügyminiszter a nemzetközi marokkotanácskozmányt illetőleg jelentette, hogy a kormány magatartását a többi érdekelt hataloméhoz fogja alkalmazni.

A perzsa sah Bécsben.

Budapest, június 17. (Saját tud. távirata.) A perzsa sah ma délután 3 órakor Bécsbe érkezett. A pályaudvaron a császár fogadta a vendég uralkodót.

Háboru — béke?

New-York, június 17. Az orosz-japán részről a béke tárgyalásaira kiküldöttek, akik az eddigiek szerint Washingtonban jöttek volna össze, tanácskozásait Newportban vagy egy össze, a tengerparti városban fogják megtartani, Oroszország második delegáltját a béketárgya-

lásokon Neldov mellett Kuropatkin tábornokot is emlegetik.

Páris, június 17. Monoto japán követnek Rouvier miniszterelnöknél tegnap tett látogatása azt állítja összefügg a béketárgyalásokkal, de a külügyminisztériumban mindent titokban tartanak.

Linevicset körülzárták.

Budapest, jun. 17. (Saját tud. táv.) A japánok *Linevicset* és táborát *körülzárták*. A hadvezér helyzete nagyon válságos és szorongatótt.

A választások Hollandiában.

Amsterdam, június 17. A második kamarai választásokon megválasztottak 23 katólikust, 13 óhitű protestánst, 8 balpárti szabadelvűt, 3 jobbpárti szabadelvűt, 8 konzervatív keresztényt és 5 szabadelvű demokratát. Szociáldemokrata nem jutott be 40 pótválasztás lesz. Az egyesült keresztények nagy győzelmet arattak.

NYILTTÉR.

KEMÉNY BÉLA

okleveles mérnök

magánmérnöki irodája

NAGYVÁRAD, Beöthy Ödön-utca 2. sz.

elvéllal *felméréseket, parcellázásokat, tagosításokat, tervez és épít vízhasznosító berendezéseket (belvízlecsapolást, alagsóvezést, öntözést) készít ipari vízhasználatokra (vizi malmok fűrészmalmok stb.) vonatkozó terveket, traccizroz, tervez és épít erdei-, bányá- és más iparvasutakat, elvéllalja magas építmények tervezését, költségvetések készítését, építések vezetését, leszámolások felülvizsgálását. — Iparhatósági tel-pengedélyezések kieszközlésére szerkeszt *üzemleírásokat*, elvéllalja *szakértői szemlék* tartását, *szakvélemények* szerkesztését, valamint minden más e szakba vágó munkák készítését.*

1182

Pártoljunk a honi ipart!

Az „Első nagyváradi Czipő- és Csizmagyár”

Moskovits Farkas és Tsa

kicsinybeni eladási üzletében.

(Kossuth-utca, régi rendőrségi épület.)

helyi kis iparosok által készített kézimunka czipők kaphatók eredeti gyári szabott áron, hol mindenféle nagyságban készülnek és nagy választékban raktáron vannak.

Tisztelettel:

Moskovits Farkas és Tarsa.

Telefon: 417.

Szabott árak.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES-

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyzervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légzőhuruttól szabadulni akarunk. *Dr. Kéty.*

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be. *Dr. Gebhardt.*

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk. *Dr. Kövér.*

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha máj- bajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk. *Dr. Glass.*

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden *kétes értékű mester-ségesen szénsavval telített viznél*, sőt a szódaviznél is *olcsóbban adja*, hogy az *Ágnes-forrás* aízét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz. Kedvelt borvíz.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. Főraktár Nagyvárad éskörnyékére *Janky Antal* utóda *Kiss Károly* urnál. Ugyanítt *ingyen* kapható az *Ágnes-forrás* díszes kiviteltű ismételtő fűzete.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

73.

Angol regény.

Ugy látszik, kémeket tartottak itt mindenfelé mert amint az atyánk halálának hírért meghallották azonnal átvitorláztak New-Yorkból. Oh, Penelop ez olyan súlyos csapás, hogy alig bírom elviselni — mondá Algy, fejét a testvére vállára hajtva. — Az egyik napon még gazdagnak lenni s a következő napon már valóságos köldusnak! Inkább ezerszer haltam volna meg, mint ezt megérjem!

— Oh, Algy, drága bátyám, hallgas! — zokogta Penelop. — Nem tagadom, hogy kegyetlen csapás, de, édesem, te erős leszesz, hisz férfi vagy s dolgozni fogsz Nelliért.

Penelop a legérzékenyebb hurt érintette. A testvére melegen megcsókolta.

— Nem, nem; a kis Neli most már soha sem lehet az enyém. A katonaságot otthagynom. Nem tudom egészen bizonyosan, de úgy érzem, hogy nagyon nehezemre fog esni az ezredet elhagynom. — Nem tudta tovább mondani, megtörött a hangja.

Pár percz múlva így folytatá:

— Azok az emberek azonnal birtokba akarják a kastélyt venni; azt mondják, hogy elég sokáig bitoroltuk úgy is.

— Algy — sugta Penelop, a zsebéből egy levelet véve ki — olvasd ezt.

S míg Algy a levelet olvasta, Penelop eltakarta az arcát.

A Daubeny Everard válasza volt. Végre levetette az álarcot és az a válasz, melyet küldött, méltó volt hozzá.

Felemlítette bohó ledérkedésüket, de most már természetesen vége mindennek, mert arra gondolni sem lehet, hogy ő Penelopot, egy művész változatos és viszontagságos életének a megosztására kérje. Sokkal szegényebb, mint sem hogy nőülhessen; de azért reményli, hogy jó barátok fognak maradni ezentul is és így tovább.

Fogait csikorgatva olvasta végig Algy a

szemtelen sorokat s összetépve a papirkosárba dobta.

— A nyomorult! — sziszegte fogai között. — Tudtam és előre megmondtam, hogy csak a pénzedet keresi. Oh Pen, miért is lettél hűtlen Grahamhoz? — folytató egyet sóhajtván, ha most az ő felesége lenné akkor — Ne folytatd, édes Algyon, ne csinálj szemrehányást; zokogott Pen.

Algy meg sajnálta nővérét nem szólt többé Grahamról.

Gyerünk sétálni, — mondá hosszú szünet után Penelop — nézzünk meg utoljára mindent. Karonfogva végigsétált Algyval azután betért az istállóba kedvencz lovához, míg Algy vissza tért a kastélyba.

— Szegény Kapitány, ezután nem hoz neked cukrot senki, — mondá.

Hogy ez a szép szürke ló, melyet Chartres ur egyenesen a leányának vett volt, a Chartres Harcourt tulajdonába menjen és ne legyen többé a Penelopé, — lehetetlennek látszott. Ezen a szelid jószággon, mely éppen oly tüzes volt, mint a Zultán, de nem olyan gonosz természetű, ezután az új gazda fogja lovagolni. Nem fogja többé ez a kedves állat zabláján a Penelop könnyű kezét érezni: nem fognak többé a nyári reggeleken a harmatos fűben vágatni, — nem, soha többé.

Penelop ezeket gondolta, míg a szegény Kapitány nem tudva semmiről semmit, elégedetten rágicsálta a cukrot, új darabra várván, midőn urnője kezéből az utolsót is kiette. Talán csodálkozott egy kicsit, hogy Penelop miért ölelte úgy át karjával, miért szorította magához és csókolgatta meg, keservesen sirva, mintha szíve akarna megszakadni. — Fényes barna szemével utána nézett, nem is sejtve, hogy nem látja többé, a mint egyszer az istállóból az aranyos napvilágra lépett.

Penelop, csendesén sétálgatva a fasorban, cousinjával, Chartres Harcourttal találkozott.

— Ugy, tehát maga jobban szeretné, ha a lovát agyonlőnék, mint hogy én üljek fel rája? — kérde, egyenesen elibe állva.

Egy kissé meglepődött, midőn Penelop minden habozás nélkül ezt válaszolta:

— Igen.

Bosszusan nevetett.

— Maga sirt — mondá, kissé szelidebben beszélve. Látssa, én meghiszem, hogy ez keservesen eshetik magának. Azoaban nézze csak — folytató, a leány, fagyos arczára tekintve, — hát nem lehetnének mi cousinok, vagy nem lehetnének legalább jó barátok? — Az természetes, hogy az ember a magát nem hagyja, mert tudja — ez a birtok az enyém — de azért lehetünk mi jó barátok. Maga csinos leány; — és én egészen megszerettem magát! Az a tekintet, melyet Penelop e beszédre reá vetett, egyszerre arczába kergette a vért.

— Kár azért úgy nézni reám, — mondá sértődött hangon, de azért még mindig mellette menve. Tudom — folytató — hogy nem vagyok olyan mint a testvére, vagy az ő uri barátai, de azért nekem sincsenek más érzelmeim, mint a többi térfinak.

Penelop büszkén, hallgatva, fölemelt fővel és nagyon sebesen dobogó szívvél sietett előre, mindegyre Algyt keresve Do Chartres Harcourt azért nem maradt el tőle. Végre a leány haragtól szikrázó szemmel fordult feléje s azt kérde:

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, jun. 17.

Buza okt. — — — —	15.56
Rozs okt.-re — — — —	12.66
Tengeri julius 1906. —	11.06

Zab ápr. ra — — — —	11.28
Repeze aug.-ra — — — —	24.60

Értéktőzsde.**Budapest, jun. 17.**

Oszrákhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — —	806.50
Leszámitoló bank — — —	464.50
Rimamurányi — — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	649.—
Közuti vasut — — — —	569.50
Városi villam s vasut — — —	2450.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 jun. 17-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	117.75
Magyar koronajárdék 4% — — —	97.80
Magyar koronajárdék 3½% — — —	89.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcson —	221.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson —	1.69
Osztrák járadék papírban — — —	100.25
Osztrák járadék ezüstben — — —	100.75
Osztrák járadék aranyban — — —	119.75
Osztrák korona járadék — — —	100.25

1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.50
Magyar hitelbank részvény — — — —	772.95
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — —	663.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — —	665.78
20 frankos aranz (Napolendor) — — — —	19.09
Német birodalmi márka — — — —	117.30
London vista — — — —	240.25
Páris vista — — — —	95.45
20 márkás arany — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ez üzletben a legnagyobb választék kapható minden divatos cikkben, forgalma is a legnagyobb.

Az árai pedig elismert igazán szolid olcsó árak.

Haász Manó

kémű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

HIRDETMÉNY.

A »*Biharmegyei takarékpénztár*» 1905. január hó 18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak és *mai naptól kezdve*

600 kor. névértékű részvényekre

kicseréltnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány ellenében *1 db. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.* Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.

Ujonnán berendezett üzlet!

Wallerstein Fülöp Fiai cég

(B é m e r - t é r.)

Üzletünket kézmű-, divat-, rövid-, és diszárakkal **egész ujonnán** berendeztük, van szerencsénk a t. vevő közönségnek erről részbeni és rövidkivonatu árjegyzékünket szives áttekintés végett bemutatni.

Elvünk ezután is finom minőségű árukat olcsó szolid szabott árak mellett kiszolgálni.

Árjegyzék kivonat:

Ruha szövetek 120 széles métere már 30 krtól kezdve.
Tiszta gyapju szövetek 120 széles minden színben 50 krtól 1 frt 50 krig.
Costüm kelmék 140 széles métere 1 frttól 4 frtig.
Grenadinok minden divatos színben 120 széles 1 frt 25 kr.
Musslinok nyári ruháknak nagyon alkalmas tiszta gyapju métere 1 frt.
Legujabb félgyapju delainek 28 kr.
Legujabb gyapju delainek 45 krtól 55 krig.
Valódi francia delainek 65 krtól 75 krig.
Selyem árukban Glória minden szín 50 kr.
Pongis minden szín 68 kr.

Luisin, mevrelieu, minden szín elsőrendő 1 forint.
Messalin minden divatos szín 1 frt 40 kr.
Blous Selymek már 50 krtól kezdve 3 frig.
Fekete ruhának való selymekben nagy választék minden árban.
Különlegesség 120 széles Saten de Lyon métere 3 frt 50 kr.
Mosó áruk karton, zephir és levantinok 25 krtól kezdve legjobb kivitelben.
Mindenféle béléssárak.
Nagy raktár vászon, chiffon és kész fehérneműekből.
Dus raktár szőnyeg, függöny és paplanokban.

A tisztelt közönség nagybecsü bizalmát, melyet eddigi jutános árainkkal és szolid kiszolgálásunkkal eddig is szerencsések voltunk kiérdemelni továbbra is kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Uj üveg-, porcelán és konyhafelszerelési üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Nagyváradon, Olaszi Fő-utca** Orsolyák-zárda épületben a mai kornak s a legmagasabb igényeknek megfelelő

üveg-, porcelán és konyhafelszerelési fiók-üzletet

nyitottam. — Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Hant Frigyes

Fő-üzlet: Kossuth-Lajos u. 4. Olaszi, Fő-u. Orsolya zárda.
Fiók üzlet:

Iszákosság nincs többé

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátása ellenszessé teszi az iszákosnak a szesz italát. A COZA oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert jó utra, és szerencséjébe segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próbaadagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos batásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 67. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek (Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 67.),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Nagy magtár kiadó.

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a KALAPGYARBAN Friedländer Hermannál. Telefon: 143

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Siedl-féle ház, szemben a Rimánóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzügyi terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönök (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szivesen álok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám 930.

Jobb lábbelinek

chevraeux, boxcalf, borjubőr stbből elismert legjobb tisztítószert

GLOBIN,

mert minden nehézség nélkül pompás fényt értek el.

Konserválja a bőrt és puhává teszi.

Fritz Schulz jun.,

Alt-Ges. Eger i. B., Leipzig.

Schicht-szappan

„szarvas“

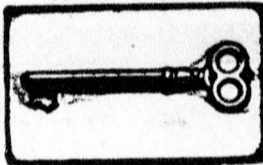
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikeivel legyen ellátva. !!!

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy **teljesen újonnan átalakított és jól kielégítő**

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szives rendelkezésére bocsátottam.

Tisztelt vendégeim szórakozására egy legújabb zenéző automata-zongorát állítottam fel.

Továbbá ajánlom magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim, jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

748

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy **nyári kerthelyiséget. 4-én vasárnap** egyik helyben kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen **megnyitottam.**

Kitünő magyaros étkek, frissen csapott márcziusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt HEGYI BOROK felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — ABONENSEK részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmébe ajánl ni újonnan berendezett VENDÉGSZOBÁIMAT, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint SZALLÓHELY is jutányos ár mellett szives rendelkezésére áll.

ROSENBERG IZSÓ

czementárugyára, beton-, vasbeton- és aszfaltipar-vállalata

Telefon: 67. szám.

N a g y v á r a d.

Telefon: 67. szám.

Kizárólagos képviselők: a „Beocsinyi Czementgyári Unió“ gyáraitól
a „Magyar Aszfalt Részvénytársaságtól“
a „Heunebique“-féle vasbeton rendszerből.
az „Eternit-művek“ szab. azbeszt-pala gyártmányaiból stb. (Dr. Zilinski Szilárd műegyetemi magántanár tervei szerint.)

Ajánlkozik mindennemű beton és vasbeton aszfaltozás és aszfalt elszigetelési és »Eternit«-pala fedési munkálatok kivételére.

C s a t o r n á k a t saját gyártmányu, kívül-belül iszapolt, vízhatlan betoncsöveivel eszközöl. — — — — —

Raktárt tart: Első rendű Beocsini-, Portland- és Román-czementből.
» » Egeresi szobrász és alabastrom-gipszből.
» » Aszfalt fedéllemez és elszigetelő-lemezekből.

Saját gyártmányu diszes czementlapok és műkövekből.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVYOMDA

Nagvárad, Apáczai-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Világhírű előpataki gyógyviz

Számtalan előismerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egészségnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörös, gyomorégésben** a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányatoknál.

2. **Altesti vérbőségben, vérpanaszban, aranyérben** s az ezzel járó rászokás s kedélykór szokásos székrekedéseivel.

3. **Máj- és lépdeganatokban**, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epékövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdeganatoknál.

4. **Fejlődési sápkórban** s az ezen alapuló hőség zavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál,

5. **A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál**, a kezdődő húgykő és fővényleterakodás eseteiben kitűnő húgy-savoldó.

6. **A méh idült tömüléseivel, dagainál, fehér folyás s rendetlen havadásnál.**

7. **A nemi részek gyengeségeiben.**

8. **Angolkórban**, egyáltalában gyermekeknek a szervezet ép és erős kifejlődését vas és mész tartalmánál fogva meglepően elősegíti, egészséges embereknek is üdítő italul szolgál, s különösen borral vegyítve a háztartásoknál általános használatban van.

Egy literes üveg ára 26 fill.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése

NAGYVÁRADON.

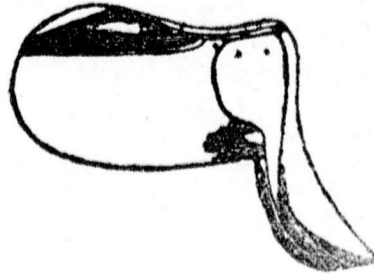
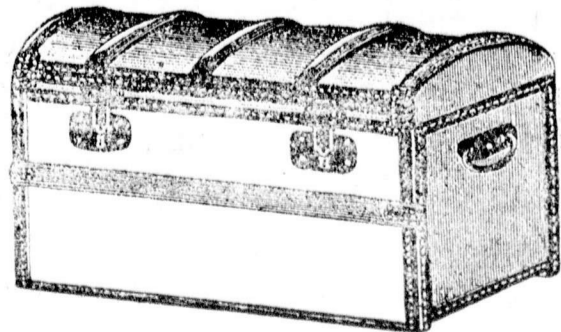
Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomesillapító bedörzsölésül használt házi szer bevárlásánál, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre.

Lőrincz Mór Nagyvárad, Szt. János-u. elején.

Ajánlja nagy választéku utazó koffereit, ugyszintén disznóbőr prics és gazdasági nyergeket.

Solingeni svéd és aczélberetvákat.

Gramophon gépek és lemezek nagy választékban.

Kérjen csak
Selle & Kary's

FREDIN

Legjobb

tisztítósz er

1048. mindenféle sárga és fekete cipőnek.

Különösen ajánlható
Boxcalfs-, Oscaria-,
Chev- Laxnareek- és
cipőknék
BÉCS, XIII.

4 pár czipő

csak 5 koronáért. Nagy mennyiségű czipőárak beszerzése folytán, míg a készlet tart, **hallatlan olcsó** áron adatk el. És pedig: 1 pár fűzős férfi-czipő, 1 pár fűzős női czipő barna vagy fekete bőrből, erős, szögelt börtalppal, továbbá 1 pár elegáns férfi divatczipő, 1 pár női divat-czipő, nagyon csinos és elegáns viselet. mind a 4 pár 5 koronáért kapható. Megrendeléseknél elegendő a hosszúság mértékét jelezni. A szétküldés utánvétel történi. Czipő kiviteli ház. **A. Gelb, Krakau, Nr. 75.** Nem tetszés esetén az áru kicserélhető, vagy a pénz visszaadatik. A rizikó tehát ki van zárva.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

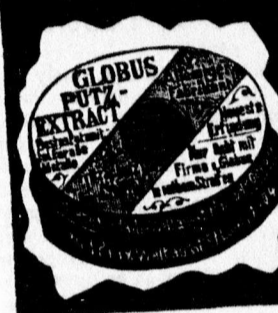
Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Vilákiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix

Globus
tisztító-kivonat
jobban tisztít mint bármely
más fény-tisztítósz er.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Rejáróknak és hennlakóknak.

Összes vizgyógyimódotk és villamgyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők-, vibrációs massage-, villanyos fényfürdők-, láhalatiók, forrólegkezelés.

GYÓGYJAVALLATOK: Az idegesség minden neme, tüdő-, gyomor- és bélbajok. Szívántalmak. Női- és nemi-bajok. Csuzos bántalmak, (rheuma) köszvény legidültebb eseteiben is. Forrólegfürdőkkel (szárazhőlégszekrény), a tudomány legújabb vívmányával, nagyszerű eredmények elérhetők.

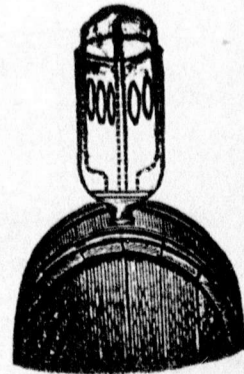
Kényelmes betegszobák. Olcsó fürdőáruk. Kitűnő ellátás.
Teljes penzió (külön szobával együtt) napi 7 korona, második osztály 5 korona.
Szakképzett fürdőszemélyzet. Állandó orvosi felügyelet.

Prospektussal és felvilágosítással szivesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Szenzációs találmány
boraink védelmére.

Ezen »Hidraulikus aknával lefolytott bornál nem szükséges a töltőgetést havonta ismétlni. A csapon álló bort megmenti a borvirág, vagyis penésztől ez által nem lesz soha zavaros és savanyu, így utolsó cseppig kristály tisztán eresztődik le a bor és főlöslegessé válik a kis hordókba való lehuzgálás, vagy üvegbe töltőgetés. Darabja 1 forint. Hozzávaló 1 üveg oesztlin 35 kr.

Kapható Lőrincz Mór nál Nagyváradon.

MÉG EDDIG NEM TUDOTT SENKI

Olyan feltűnő szép árut honi, Cosmanosi és Köchlini gyártmányt,

Olyannagy választékban creton, batiszt, zefir, ettamin és poupelint

Olyan olcsó árban eladásra bocsátani,

mint **Klein Menyhért,** jóhirű divatkereskedő

Szt.-László-tér Holdas-templom mellett.

Kinek főelve, hogy áruai a divatnak minden tekintetben, de első sorban a czélszerűségnek feleljen meg.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknel bedörösléséppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter czéjgegyezséssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstr. 5. nct. Mindennapi szétküldés.

A „Nagyváradí Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 év időtartamra a legolcsóbb kamattal és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyujt,

amelyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot összeg után fizet

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre

előleget ad.

Az igazgatóság.

Megkezdődött a kivételes olcsó eladás nyári czikkekből . . .

Szerb-vászon különlegesség jól mosható 13, 15 és 17 kr. | Zefir ruha különlegesség jól mosható 14, 18 és 23 kr.
Gouvreé batiszt különlegesség jól mosható 18, 19 és 20 kr. | Bordürös Delin különlegesség jól mosható 30, 32 és 36 kr.
Francia Delin különlegesség legujabb divatu 48, 50 és 60 kr.

SELYEM készletünket elárusítjuk a következő mesés olcsó árakban:

TAFET SELYEM	tiszta jó egyszínű selyem eddigi ára 2 frt.	most 66 kr.	LOUSINI SFLYEM	legujabb tiszta selyem, minden szinben eddigi ára 1 frt 50 kr.	most 80 kr.
TAFET SELYEM	tiszta selyem, mintázott eddigi ára 2 frt 20 kr.	most 78 kr.	POPLIN SELYEM	fél selyem mintázott eddigi ára 1 frt.	most 47 kr.

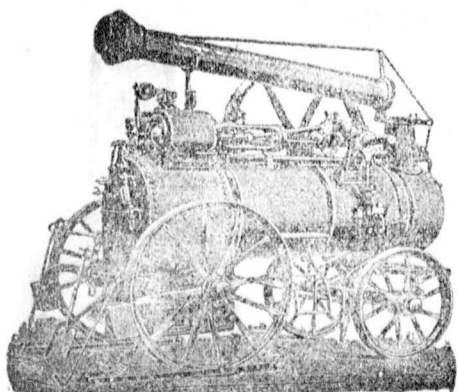
A selymeket ebben az árakban csak június 30-ig árusítjuk. — Mintákat ezekből a nagyon leszállított árucikkekből vidékre nem küldünk.

SPITZER TESTVÉREK divatáruháza, Nagyvárad
Zöldfa-utca.

68

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhelye
Koltovsári-utca 29/43. Nagyvárad

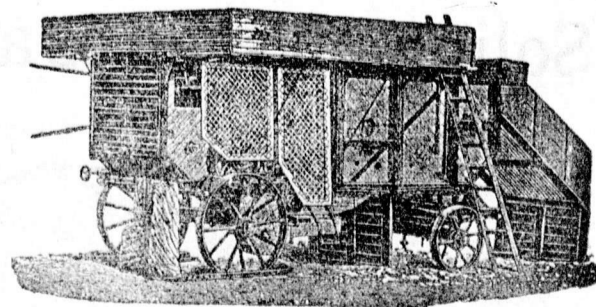

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s újonnan felépített gőzcseplőgépeimet, valamint elvállalok bármilyen gépek teljes kijavítását avagy újonnan átalakítását felelőség mellett; u. m. járgányokat, petróleum, gáz, benzin, gőzmotorokat, gőzgépeket, gőzcseplőgépeket és mindenféle gépezeteket.

Készítek mindenféle egyenes és hajlított tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen új tüzszekekrényeket avagy kijavítását s gőzmalom berendezések javítását elvállalom.

Új villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készítek bármilyen nagyságban.

Új gőzhenger furógéppel (cylindere) hengerfurásokat s gépről való leszerelés nélkül vidéken s új karikákkal együtt pontosan készítek.

Eladók

több 6—8 lóerejű M. Allami vasrámás új c-ép-
lőgépek, 6—8 lóerejű gőzgépek új használati en-
gedéllyel teljesen üzemképesek felelőség mellett